

7/9305

GÜNLÜDÜR

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.2.SGK.0.65.03.01/ 01-7.8 /12748136

15 Ekim 2009

Konu : Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait
(7/9305) Esas Nolu Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01//10/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15242 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/9305 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK 1- Yazı

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'E AİT
7/9305 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

506 ve 1479 sayılı Kanuna göre emekli aylıklarında yapılan artışlar:

Bilindiği üzere, 4447 sayılı Kanunla 506 ve 1479 sayılı Kanunlarda yapılan değişikliklerle 1/1/2000 tarihi itibarıyla aylık bağlama sistemi ile gelir/aylıkların artırılması yeniden düzenlenmiş olup, 4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanuna eklenen ek 38 ile 1479 sayılı Kanunun değişik 36 ıncı maddelerinde bu Kanunlara göre bağlanan gelir ve aylıkların her ay bir önceki aya göre Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi artış oranı kadar artırılması öngörüldüğünden, 1/1/2003 tarihine kadar Kurumumuz emekli, dul ve yetimlerinin gelir ve aylıkları her ay bir önceki aya göre tüketici fiyatları indesindeki artış oranı kadar artırılarak ödenmiş, 17/1/2003 tarih ve 24996 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/5146 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve eki Kararnamenin 1 inci maddesi gereğince de, 2003/Ocak ayından itibaren gelir, aylık ve telafi edici ödemelere sosyal destek ödemesi yapılmış, 2004 yılından itibaren ise Kurumumuz emekli, dul ve yetimlerinin gelir ve aylıklarına oransal artışlar uygulanmıştır.

Buna göre, Kurumumuz sigortalı ve hak sahiplerine ödenen gelir ve aylıklar;

-5073 sayılı Kanun gereğince, 2004/Ocak ödeme döneminde % 10, 2004/Temmuz ödeme döneminde % 10 oranında,

-5282 sayılı Kanun gereğince, 2005 yılında aylık miktarına bağlı olarak kademeli bir şekilde % 6, % 7 ve % 8 oranlarında,

-5454 sayılı Kanun gereğince, 2006/Ocak ödeme döneminde % 3, 2006/Temmuz ödeme döneminde % 3 oranında yapılan artışın yanı sıra 2006 yılında Kurumumuzdan gelir/aylık alanların kümülatif artış oranı ile memur maaş katsayılarının yükseltilmesi suretiyle oluşan kümülatif artış oranı arasında gerçekleşen %1,33'lük farkla birlikte % 4,37 oranında,

-5565 sayılı Kanun gereğince, 2007/Ocak ödeme döneminde % 5, 2007/Temmuz ödeme döneminde 2007 yılının birinci altı aylık dönemi için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı (TÜFE) olan % 3,87 oranında,

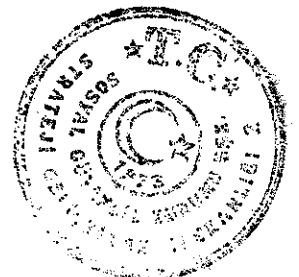
-5724 sayılı Kanun gereğince, 2008/Ocak ödeme döneminde % 2, 2008/Temmuz ödeme döneminde % 7,2 oranında,

-TÜİK verilerine göre 2008 yılı Temmuz-Aralık dönemine ilişkin TÜFE artış oranı % 3,84 olarak gerçekleştiğinden, 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre gelir ve aylıklar 2009/Ocak ödeme döneminde % 3,84 oranında,

- TÜİK verilerine göre 2009 yılı Ocak-Haziran dönemine ilişkin TÜFE artış oranı % 3,84 olarak gerçekleştiğinden, 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre gelir ve aylıklar 2009/Temmuz ödeme döneminde % 1,83 oranında,

artırılarak ödenmiştir.

Yine, 2008/Ekim ayı başı itibarıyla yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun gelir ve aylıkların yükseltilmesinin düzenlendiği 55 inci maddesinde, bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirleneceği öngörülmüştür.

5434 sayılı Kanuna göre emekli aylıklarında yapılan artışlar:

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun Ek 9 uncu maddesinde; teşkilat, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler sonunda aylık tutarlarında oluşacak yükselmelerin, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden bağlanmış bulunan emekli, adı malûllük, vazife malûllüğü, dul ve yetim aylıklarına da uygulanması esas düzenlenmiştir. Yani, Kanun hükümlerine göre aylık hesaplanmasına esas alınan ve Bütçe Kanunları ile tespit edilen katsayı değişiklikleri yanında, emekli aylığı bağlanmasına esas aylık tutarını etkileyen unsurlarda artış öngören yasal düzenlemelerin, bu düzenlemelerin yürürlüğünden önce, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden emekli olmuş olanlar hakkında da (artış öngören düzenlemelerin niteliği dikkate alınarak yeni hükümlerin geçmişte emekli olmuş olanları kapsayıp-kapsamadığını açıkça düzenleyen geçici maddelerin mevcudiyeti de aranmak suretiyle) uygulanarak lehe olan artışların uygulanmasına imkan tanınmasıdır.

Öte yandan, 4447 sayılı Kanun ile anılan madde değiştirilerek Kanunun yürürlüğe girdiği 8/9/1999 tarihinden önce ve sonra emekli, adı malûllük, vazife malûllüğü ile dul ve yetim aylığı alan veya bağlanacak aylıkların, her ay bir önceki aya ilişkin Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından (Türkiye İstatistik Kurumu'nca) açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksi değişim oranına göre belirlenmesi bir başka deyişle yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Ancak, Anayasa Mahkemesi'nin 23/2/2001 tarihli ve E.No: 1999/42, K.No: 2001/41 sayılı kararı ile söz konusu değişikliğe ilişkin düzenlemenin iptal edilerek; eski emeklilerle yeni emekliler arasında herhangi bir eşitsizlik doğması engellenmesine rağmen, yeni düzenlemeyle emekli aylıklarındaki artışın katsayı ve gösterge ve ek göstergelerdeki artışa göre hesaplanması esasından vazgeçilerek (barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler eski emekliler açısından geçerli kabul edilmeyerek), aylığın enflasyon oranındaki artışa göre hesaplanması kabul edilmiş, böylece çalışan memurların maaş artışı ile emekli memurların maaş artışı arasında olduğu gibi, daha önce aynı görevlerde bulunan eski ve yeni emeklilerin maaşları arasında da büyük farkların ortaya çıkmasına neden olacak bir sistem getirildiği değerlendirilerek,

Eşitlik temeline dayanan adil bir hukuk düzeni kurmak, hukuk devletinin en önemli işlevlerinden biri olduğundan hukuksal eşitlik sağlanmadan hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmeyeceği,

gerekçelerine yer verildiği görülmüştür

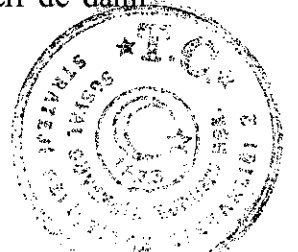
Diğer taraftan 5510 sayılı Kanunun geçici 4üncü maddesine göre;

- 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce 5434 sayılı Kanuna göre kendilerine veya dul ve yetimlerine bağlanmış olan aylıklar hakkında,

- 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi iken Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar ve Kanunun yürürlüğünden önce iştirakçiliği olup, Kanunun yürürlüğünden sonra 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında,

- 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam ettikleri sürece, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı (kamu görevlisi) sayılacak, kendileri veya hak sahipleri hakkında,

5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması ve bunların aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması öngörülmüştür.

Söz konusu geçici 4 üncü maddenin dokuzuncu fıkrasının; “5434 sayılı Kanuna göre ödenen aylıklar ile bu madde kapsamında bağlanacak aylıklar, memur maaş katsayılarındaki artışlara göre yükseltilir. Ayrıca 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlar ile aynı rütbe, kadro ve sair kanunlarda yapılacak değişiklikler sonucunda aylık tutarlarında meydana gelecek yükselmeler, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden bağlanmış bulunan emeklilik, malûllük ve vazife malûllüğü aylıkları ile dul ve yetim aylıkları hakkında da uygulanır.” hükmü ile 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre bağlanacak aylıkların ne şekilde artırılacağı açıkça hükme bağlanmıştır.

Ancak, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bu Kanuna göre ilk defa sigortalı olanlar hakkında ise 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaktadır. Bu kapsamda, Kanunun 55 inci maddesine göre ilk defa Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olan kamu görevlilerinin aylıkları da her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenecektir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrasında bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılanlara ve bunların hak sahiplerine bağlanmış olan aylık ve gelirler, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yükseltilirken; Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı sayılanlardan 5434 sayılı Kanuna tabi olanlara ve bunların hak sahiplerine bağlanan gelir ve aylıklar geçici 4 üncü maddenin 9 uncu fıkrasına göre, memur maaş katsayısındaki artışlara göre yükseltilir.

Buna göre, Kurumumuz emeklilerine bağlanan gelir ve aylıklar, kanunlarla belirlenen oranlara göre arttırılmaktadır.

